

**DEMANDS FOR THE TEACHER IN THE EDUCATIONAL PROCESS AND
MANAGEMENT OF CREATIVE MOOD**

Department of “Pedagogy and Psychology” of NavSU
PhD, Associate Professor
Didor Umurzoqovna Numonova

**TA'LIM-TARBIYA JARAYONIDA O'QITUVCHIGA QO'YILADIGAN
TALABLAR VA IJODIY KAYFIYATNI BOSHQARISH**

NavDU “Pedagogika va psixologiya” kafedrası
f.f.d, dotsent
Didor Umurzoqovna Numonova

Annotsiya: Mazkur maqola ta'lim-tarbiya jarayonida o'qituvchiga qo'yiladigan zamonaviy talablar hamda uning ijodiy kayfiyatini samarali boshqarish masalalariga bag'ishlangan. Unda o'qituvchining kasbiy kompetensiyalari, pedagogik mahorati, kommunikativ qobiliyatlari va shaxsiy fazilatlarini muhim omil sifatida yoritiladi. Shuningdek, ta'lim sifatini oshirishda o'qituvchining ijodkorligi, yangicha yondashuvlarni qo'llashi va innovatsion metodlardan foydalanish zarurligi asoslab beriladi.

Kalit so'zlar: Ta'lim-tarbiya jarayoni, o'qituvchi shaxsi, pedagogik mahorat, kasbiy kompetensiya, pedagogik faoliyat, ta'lim sifati

Abstract: This article is devoted to the modern requirements for the teacher in the educational process and the issues of effective management of his creative mood. It highlights the professional competencies, pedagogical skills, communicative abilities and personal qualities of the teacher as an important factor. It also justifies the need for the teacher's creativity, application of new approaches and use of innovative methods in improving the quality of education.

Keywords: Educational process, teacher personality, pedagogical skills, professional competence, pedagogical activity, quality of education

Аннотация: Данная статья посвящена современным требованиям к учителю в образовательном процессе и вопросам эффективного управления его творческим настроением. В ней подчеркивается важность профессиональных компетенций, педагогических навыков, коммуникативных способностей и личностных качеств учителя. Также обосновывается необходимость развития творческого потенциала учителя, использования новых подходов и инновационных методов для повышения качества образования.

Ключевые слова: Образовательный процесс, личность учителя, педагогические навыки, профессиональная компетентность, педагогическая деятельность, качество образования

Kirish

Bugungi kunda ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar o'qituvchi shaxsiga bo'lgan talablarni yanada oshirmoqda. Ta'lim-tarbiya jarayonining samaradorligi ko'p jihatdan o'qituvchining bilim darajasi, pedagogik mahorati va ijodiy yondashuviga bog'liqdir. Shu sababli zamonaviy o'qituvchi nafaqat bilim beruvchi, balki tarbiyachi, psixolog va innovator sifatida faoliyat yuritishi lozim.

Ta'lim-tarbiya jarayoni o'qituvchi ijodiy qobiliyatini namoyish etuvchi sahnadir. Yuqorida ta'kidlab o'tilgan o'qituvchilik san'ati hech qachon bir yo'nalishda qotib qolmasligi kerak. O'qituvchining ta'lim-tarbiya jarayonidagi mahorati jamiyatda fan olamida ro'y berayotgan yangiliklar hodisalar bilan doimo chambarchas bog'langan holda shakllanib boradi. Mamlakatimizda olib borilayotgan ijtimoiy – siyosiy o'zgarishlar ta'lim sohasida o'qituvchi oldiga yuksak vazifalarni qo'yimoqda. Zamonaviy ta'lim-tarbiya o'qituvchidan quyidagi vazifalarni e'tiborga olishni talab qiladi:

- o'z mutaxassisligi bo'yicha eng so'nggi bilimlardan xabardor bo'lib borish, ta'limni pedagogik texnologiyalar hamda axborot texnologiyalaridan foydalanib amaldagi o'quv tarbiyaviy jarayon qonuniyatlari asosida tashkil etishi;

- ta'limda o'quvchilarning yosh va psixologik xususiyatlarini e'tiborga olib o'z mahoratini, bilimni va qobiliyatini namoyish etishi;

- o'quvchilarning qiziqishlari, layoqati va talablarini hisobga olgan holda, ular tomonidan bilimlarni puxta o'zlashtirilishiga sharoit yaratish;

- o'quvchilar tomonidan o'rganilayotgan o'quv fanlarining o'zaro aloqadorligini ta'minlash;

- ta'limni tarbiyaviy jarayon bilan o'zaro aloqadorligi asosida shaxsni har tomonlama kamol topishini faollashtirish;

- o'quv tarbiyaviy faoliyatning barcha bosqichlarida ta'limning intellektualligini ta'minlash;

- kompyuter va axborot texnologiyalari asosida fanning eng so'nggi yutuqlaridan habardor bo'lib borish;

- ta'limda o'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalari, fikrlash va faoliyat turlarini boyitish maqsadida ular ruhiyatini doimiy o'rganib borish;

- har bir darsni puxta loyihalashtirish, rejalashtirish, tashxis va aniqlikda natijaviylikda samaradorlikka erishish.

Ta'lim- tarbiya jarayonida o'qituvchi erishishi lozim bo'lgan yutuqlar ko'p jihatdan uning ijodiy kayfiyatini boshqara olishi bilan bog'liq. Ijodiy kayfiyat o'qituvchi kasbida muhim ahamiyatga ega bo'lgan xususiyatlardan biridir. Ijodiy kayfiyat, o'qituvchi aql idrokini namoyon etuvchi pedagogik mahoratning muhim qirrasini hisoblanadi. Ijodiy kayfiyat – o'qituvchining ruhiy holatini bir maromda ushlab turuvchi, kasbiy jihatdan ijodkorligini ta'minlovchi, kasbiy xususiyatlarining o'ziga xos jihatlarni ko'rsatuvchi, o'quvchilar jamoasiga tez kirishib ketishini ta'minlovchi vositadir. O'qituvchi o'z ijodiy kayfiyatini vujudga keltirish uchun pedagogik-psixologik yo'nalishlarning xilma-xil usullarini bilish kerak. Darsni fikran xayoldan o'tkazish va loyihalash, har bir o'quvchi qalbiga oson yo'l topa olish san'ati, mahorati, muloqot madaniyatini oshiradi. O'qituvchi ijodiy kayfiyatini avvalo o'zi yaratadi, bu uning xarakter xususiyatidan, o'z kasbiga nisbatan munosabatidan paydo bo'ladi. Quyida tajribali ustozlar sinovidan o'tgan, ijodiy kayfiyatni ta'lim- tarbiya jarayonida shakllantirishning ba'zi vositalarini havola etamiz:

- Yangi o'rganilayotgan o'quv mavzusidan o'z ijodiy holati uchun vositalar qidirish.

- Sinf o'quvchilari bilan bo'layotgan har bir muloqotdan ijodiy holatlar uchun motivlar topa olish.

- His tuyg'u va kechinmalarini yaxshilikka, ijodiy kayfiyatga yo'naltira olish.

- O'quvchilarning nojo'ya hatti-xarakatlariga doimiy e'tibor bermaslik va qulay vaziyatda rasmiy, ta'sirchan tanbeh berish.

- Dars jarayonida aslo g'azablanmaslik, o'quvchilar kulgisini achchiq so'z bilan to'xtatmaslik, aksincha to'g'ri qabul qila olish.

- Dars jarayonida muloyimlik, mehr shafqatli bo'lish ulkan pedagogik yutuqlar kaliti ekanligini unutmaslik.

- Doimiy jiddiylik va asabiylashish, asab va yurak tizimini tez charchatishini unutmaslik.

O'quvchilar bilan bo'lajak muomala oldidan o'qituvchining ijodiy kayfiyatini hosil qilishida uning o'rganilishi lozim bo'lgan o'quv materialiga o'z hissiy munosabatini ifodalashning tashqi shakllarini oldindan topishga intilishi muhim rol o'ynaydi: bular tegishli imo-ishoralar, yuz

harakatlari, gapirish ohangidir. Muomalada ijodiy kayfiyatni vujudga keltirish va saqlashning muhim vazifasi o'qituvchining o'rganilayotgan yangi o'quv materialiga nisbatan o'z hissiy munosabatini ifodalashda topgan tashqi shakllarni mustahkamlashdir, u o'qituvchi tomonidan quyidagi yo'llar orqali amalga oshiriladi: darsning borishini, tadbirni fikran yodga tushirish; ko'zgu oldida takrorlash; namuna sifatida san'at (adabiyot, kino, rang tasvir) asarlaridagi vaziyatlardan foydalanish.

Ijodiy kayfiyatni boshqarish – o'qituvchi mehnatining eng muhim kasbiy jihatdan talabi bo'lib, u o'qituvchining sinfda, bolalar bilan muomalada erkin bo'lishini, xulq-atvorining samarali bo'lishini ta'minlaydi. Pedagogik ijodkorlikning asosiy bosqichlariga nisbatan o'qituvchining ijodiy kayfiyatiga muomala ta'sirining quyidagi jihatlarni ajratib ko'rsatish mumkin:

1) o'qituvchi sinf jamoasi bilan bo'ladigan dastlabki muomalani oldindan payqashi, uning ijodiy kayfiyatini saqlovchi omil ekanligi.

2) sinf jamoasi bilan dastlabki aloqa bevosita muomala paytida sodir bo'lishi, o'qituvchi ijodiy kayfiyatini rag'batlantiruvchi omil sifatida.

3) o'qituvchining sinf jamoasi bilan muloqoti tizimi, pedagogik faoliyat jarayonida o'qituvchining ijodiy kayfiyatini rivojlantirishni qo'llab-quvvatlaydi va rag'batlantiradi.

4) o'quvchilar bilan muomaladan qanoat hosil qilish, keyingi pedagogik faoliyatda o'qituvchining ijodiy kayfiyatini rag'batlantiruvchi omil ekanligi.

Pedagogik ijodkorlik va muomala jarayonida vujudga keladigan har qanday zo'riqishni, shuningdek boshqa noxush holatlarni yengish uchun o'qituvchi o'z-o'zini tarbiyalash yuzasidan doimiy faoliyat olib borishi zarur. O'z-o'ziga ta'sir qilishning bir qator usullari mavjud bo'lib ulardan eng muhimlari quyidagilardir: O'z-o'zini ishonirish, o'z-o'ziga buyruq berish, o'z-o'zini majbur qilish, o'z-o'ziga majburiyat yuklash, o'z-o'zini rag'batlantirish, o'z-o'zini jazolash, o'z-o'zini mashq qildirish, nihoyat o'z-o'ziga ta'sir qilish. O'qituvchining o'z-o'ziga ta'sir qilishi va uning samarali jihatlari alohida mavzu asosida o'rganiladi. Mamlakatimiz ta'lim-tarbiya tizimida olib borilayotgan islohotlarning muvaffaqiyatini yuqori saviyadagi umumiy va kasbiy madaniyatga ega, metodologiya va pedagogika sohasida fundamental bilimlarni chuqur biladigan, ta'lim-tarbiya jarayonida pedagogik muammolarni tizimli ravishda olib boruvchi mahoratli va omilkor o'qituvchilarsiz tasavvur qilib bo'lmaydi. Shu jihatdan pedagogika oliy ta'lim muassasalarida asosiy e'tibor bo'lajak o'qituvchilarda ijodiy pedagogik faoliyatning o'ziga xos usullarini shakllantirishga va takomillashtirishga qaratilgan. O'qituvchilik kasbining mohir ustasi bo'lish, avvalo shaxsning o'z individual xususiyatlaridan yuqori saviyada foydalanish va individual ishlay olish qobiliyatining qanday shakllanganligi bilan bog'liq. Bu usul oliy o'quv yurtida o'quv va amaliy mashg'ulotlar jarayonida shakllantiriladi va kelajakda ta'lim-tarbiyaning muvaffaqiyatini ta'minlovchi individual, o'ziga xos usullar tizimidan iborat bo'ladi. Pedagogika oliy ta'lim muassasalarida mutaxassislarni tayyorlashda bo'lajak o'qituvchilarda kasbiy mahorat va omilkorlikni shakllantirish g'oyasi yetakchi o'rinda bo'lishi kerak. Yuqori malakali kasbiy mahoratni shakllantirish yo'llari har xil bo'lishi mumkin. Bo'lajak o'qituvchi o'z kasbiy mahoratining shakllantirilganligini bildiruvchi kasbiy bilim, malaka va ko'nikmalar yig'indisiga, pedagogik muomala madaniyatiga ega bo'lishlik kasbiy – pedagogik omilkorlikning asosiy poydevori hisoblanib, o'qituvchining kasbiga nisbatan shaxsiy tavsifnomasi hisoblanadi. Ta'lim-tarbiya tizimida amalga oshirilayotgan islohotlarning muvaffaqiyati o'qituvchi kadrlarning kasb mahorati va savodxonligiga bevosita bog'liq. Shu nuqtai nazardan pedagogika oliy ta'lim muassasalarida ta'lim olayotgan bo'lajak o'qituvchi talabalar o'z mahoratlarini ikki tomonlama – amaliyotda hamda pedagogika oliy ta'lim muassasalarida ta'lim olish jarayonida shakllantiradilar. Bo'lajak o'qituvchilar ko'proq amaliy jihatdan o'z malakalarini oshirishni xohlaydilar. Chunki, ish faoliyati jarayonida paydo bo'ladigan muammolar ko'p. Ularning yechimini oliy ta'lim muassasasi partasida, yetakchi olimlar hamkorligida topishni orzu qilishadi. Bo'lajak o'qituvchilarga avvalo, kasb mahorati va uni qanday qilib shakllantirish mumkinligi to'g'risida ma'lumotlar berish maqsadga muvofiqdir.

O'qituvchining uzoq yillar samarali izlanishlari, ijodkorlik mehnati evaziga ro'yobga chiqadi. Ammo pedagoglik sirlarining ilmiy va amaliy negizi o'z vaqtida berilmas ekan, uni oliy ta'lim muassasasidan keyingi kasbiy faoliyati jarayonida kashf etish har doim ham o'z samarasini bermaydi. Har tomonlama kamol topgan, jamiyatda ilg'or turmush tarziga moslashgan, ta'lim-tarbiya va kasb hunar dasturlarini hamda pedagogik va axborot texnologiyalarning eng so'nggi yutuqlaridan doimo xabardor, ongli ravishda ijtimoiy-siyosiy, huquqiy, pedagogik-psixologik jihatdan bilimlarga ega bo'lgan, davlat va oila oldida javobgarlikni his etadigan fuqarolarni tarbiyalovchi o'qituvchida yuksak nazariy va metodologik tayyorgarlik bo'lishi lozim. Hozirgi zamon talablariga mos, axborot texnologiyalari hamda fan va texnikaning so'nggi yutuqlarini o'zlashtirgan, milliy va ma'naviy qadriyatlarimizni ta'lim tizimiga tatbiq eta oladigan o'qituvchidan yangicha ilmiy-amaliy bilimlar talab qilinadi. Pedagogika oliy ta'lim muassasalarida mutaxassislarni tayyorlashda kasbiy mahorat va omilkorlikni shakllantirish g'oyasi yetakchi o'rinda bo'lishi kerak. Pedagogika oliy ta'lim muassasalarida yuksak mahoratli omilkor o'qituvchini shakllantirish uchta yo'nalish bo'yicha amalga oshiriladi:

- o'z mutaxassisligi bo'yicha bazaviy puxta tayyorgarlik (kasbiy va pedagogik-psixologik bilimlar);
- metodologik bilimlarni egallash madaniyati;
- pedagogik ijodkorlik va kreativlik.

Pedagogika oliy ta'lim muassasalarida kasbiy ta'lim tizimi bo'lajak mutaxassisni shakllantiradi va uni murakkab kasbiy faoliyatga tayyorlaydi. Hozirgi kunda zamonaviy mutaxassis lozim bo'lgan kasbiy sifatlarning murakkab to'plamini ta'lim jarayonida qisqa fursatda egallashi lozim. Kasbiy tayyorgarlik jarayonida barcha ijobiy xususiyatlar amaldagi ta'lim tizimidagi kamchiliklarni bartaraf etib borgan holda ular yangi zamonaviy bilimlar bilan to'ldirilib borilsa, unga ratsional yondashuvlar joriy etilgan integral bilimlar tizimi bir-birini to'ldirib qo'llanilganda shakllantirilishi mumkin. O'qituvchining ta'lim jarayonida muhim ahamiyatga ega bo'lgan pedagogik mahoratini belgilab beruvchi yuqorida keltirilgan uchta yo'nalishdan har birining (bazaviy, metodologik, ijodiy) tashkil etuvchi muhim jihatlari ko'rsatilgan:

- Kasbiy pedagogik tayyorgarlik;
- O'qitish metodikasi;
- Asosiy fanlarni bilish;
- Falsafiy, umumilmiy va aniq fanlar darajasiga mos keluvchi metodologik bilimlar;
- Ta'lim muammolarini, integral, faoliyatga taalluqli bilimlarni mustaqil yondashuv asosida o'zlashtira olish qobiliyati va hokazo.

O'qituvchining ta'lim jarayonida muhim ahamiyatga ega yana bir necha ijodiy yondashuvchanlikda e'tiborli jihatlari:

- 1) kasbiy moslashuvchanlik, kutilmagan holatlarga tayyor turish;
- 2) kirishuvchanlik metod va metodikalari, salbiy holatlarni keltirib chiqaruvchi turli aqidaparastlikni yengib chiqishga qodirlik qobiliyati;
- 3) kasbiy faoliyatning individual uslubi egalik;
- 4) o'zining kasbiy sifatlariga baho bera olish, o'z faoliyatini va uning natijalarini reflektiv baholash;
- 5) kasbiy qadriyatlarga yo'naltirilganlik;
- 6) motivatsion ijodkorlikka yo'naltirilganlik;
- 7) ta'limda innovatsiyaning asosiy muammolarini tushunish;
- 8) pedagogik vazifalarni hal qilishga tizimiy yondashishga qaratilganlik;
- 9) dasturiy - maqsadli rejalashtirish qobiliyati;
- 10) ilmiy - tadqiqot madaniyati;
- 11) texnologik madaniyat;
- 12) grafika madaniyati;

Bugungi kunda bo'lajak o'qituvchining kasbiy faoliyatidagi muvaffaqiyatlarning asosi sifatida qaralayotgan o'qituvchining texnologik madaniyati o'quvchilarning ichki imkoniyatlarini ijodiy tomonga yo'naltiruvchi jarayondan iborat. Har bir bo'lajak oliy ma'lumotli mutaxassis-o'qituvchi o'z kasbiy faoliyatining ixtisosligi va xususiyatidan qat'iy nazar fundamental bilimlarga, kasbiy malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak. Ana shu bilim, malaka va ko'nikmalarni egallashda, bo'lajak mutaxassisga o'z kasbiga oid u yoki bu savol yoki muammo bo'yicha o'z nuqtai nazarini aniqlab olish imkoniyatini beruvchi ijodkorlik, tadqiqotchilik va mustaqil faoliyat tajribasi muhim ahamiyat kasb etadi. Har qanday ta'lim muassasasida tashkil etiluvchi ta'lim jarayonida o'quvchining faoliyati o'qituvchining bevosita rahbarligi ostida kechadi. O'qituvchining vazifasi pedagogik mahorat imkoniyatlaridan foydalanib, o'quvchilarni fan asoslarini chuqur egallashga yo'naltirish, bilim olishga va kasbiy mahorat sirlarini bilishga nisbatan qiziqish uyg'otish, ijtimoiy borliqqa erkin va ongli munosabatni tarbiyalashdan iboratdir. O'qituvchi tomonidan ta'lim jarayonini boshqarish quyidagi bosqichlardan iborat bo'lishi mumkin va o'qituvchi o'zining ijodkorligi, pedagogik mahorati nuqtai nazaridan ushbu jarayonni tashkillashtiradi:

1. Rejalashtirish.
2. Tashkil etish.
3. O'quv harakatlari.
4. Natijalarni baholash va tahlil qilish.

O'qituvchi faoliyatida rejalashtirish bosqichi kalendar-tematik yoki darslarning rejalarini tuzish bilan yakunlanadi. Rejalar, reja-konspektlar yoki konspektlarni tuzish uchun uzoq, jiddiy ijodiy faoliyat lozim bo'ladi. O'qituvchi mustaqil ravishda o'quvchilarning tayyorgarliklari darajasini, ularning o'quv imkoniyatlarini, moddiy baza holatini, shaxsiy (kasbiy) imkoniyatlarini o'rganib chiqishi, o'quv materialini mazmunini tanlab olishi, dars olib borish shakli va metodini ishlab chiqishi kerak. O'quvchilarga dars o'tish faoliyatini tashkil etish uchun o'qituvchi o'quvchilar oldiga o'rganilgan mavzu asosida o'quv masalalarini qo'yishi va uni bajarishi uchun imkoniyatlar yaratishi lozim. Bunda o'quvchilarning faoliyati bilim olishdan iborat bo'ladi. Bilim olish faoliyatining o'ziga xos xususiyati faoliyat qonuniyatlariga egaligidir. Bilim olish borliqni idrok etish va ilmiy- amaliy mushohada qilish, o'rganish, mashq qilish va muayyan tajribalar asosida xulq-atvor hamda ko'nikma va malakalarning mustahkamlanib borishi, mavjud bilimlarning takomillashib, boyitib borishi jarayonidir. Bilim olishning ushbu komponenti ta'limiy xarakterga ega bo'lgan faoliyat natijasida rag'batni his etish, ehtiyojning yuzaga kelishidir. Har bir bo'lajak oliy ma'lumotli mutaxassis-o'qituvchi o'z kasbiy faoliyatining ixtisosligi va xususiyatidan qat'iy nazar fundamental bilimlarga, kasbiy malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak. Ana shu bilim, malaka va ko'nikmalarni egallashda, bo'lajak mutaxassisga o'z kasbiga oid u yoki bu savol yoki muammo bo'yicha o'z nuqtai nazarini aniqlab olish imkoniyatini beruvchi ijodkorlik, tadqiqotchilik va mustaqil faoliyat tajribasi muhim ahamiyat kasb etadi. Har qanday ta'lim muassasasida tashkil etiluvchi ta'lim jarayonida o'quvchining faoliyati o'qituvchining bevosita rahbarligi ostida kechadi. O'qituvchining vazifasi pedagogik mahorat imkoniyatlaridan foydalanib, o'quvchilarni fan asoslarini chuqur egallashga yo'naltirish, bilim olishga va kasbiy mahorat sirlarini bilishga nisbatan qiziqish uyg'otish, ijtimoiy borliqqa erkin va ongli munosabatni tarbiyalashdan iboratdir. O'qituvchining darsga tayyorgarligi, darsning samaradorligi uni samarali tashkil etilganligi bilan bog'liq. Yaxshi rejalashtirilmagan, yetarlicha o'ylab chiqilmagan, shoshilinch tuzilgan va o'quvchilar imkoniyatlariga moslashtirilmagan dars sifatli bo'la olmaydi. Darsga tayyorgarlik aniq sharoitlarda eng yuqori yakuniy natijaga erishishni ta'minlovchi o'quv-tarbiyaviy jarayonni tashkil etuvchi tadbirlarni ishlab chiqishdir. O'qituvchining ma'lum bir fan asosida darsga tayyorgarlik ko'rishida quyidagi uchta bosqich muhim ahamiyatga ega: tashxislash, bashoratlash, loyihalashtirish (rejalashtirish).

- Tashxislashda o'qituvchi didaktik jarayon kechadigan barcha sharoitlarni oydinlashtiradi, uning natijalarini belgilaydi. O'qituvchining tashxislashida o'quvchilarning bilimlarni o'zlashtirish imkoniyatlari, ularning faoliyatlari va xulqlari, motivlari, talab va layoqatlari, qiziqish va qobiliyatlari, bilimdonlik darajasi, bilim, ko'nikma va malakalarini nazorat qilish hamda tuzatish kabi holatlar namoyon bo'ladi.

- Bashoratlash o'qituvchi tomonidan bo'lajak darsni samarali tashkil etilishining turli variantlarini tanlab olib baholash va qabul qilingan mezonlarga muvofiq darsni tashkil etishning eng ma'qul variantini tanlab olish va qo'llashdir.

- Loyihalashtirish (rejalashtirish) o'quvchilarning o'quv faoliyatini boshqarish dasturini yaratish bo'lib, u darsga tayyorlanishning yakuniy bosqichi hisoblanadi. Loyiha (boshqarish dasturi) qisqa va aniq, erkin tuzilgan, o'qituvchi o'zi uchun boshqarish jarayoni (kimdan va qachon so'rash, qayerda mavzuni kiritish, mashg'ulot keyingi bosqichiga qanday o'tish)ni belgilab olishga imkoniyat beruvchi faoliyatdir.

O'qituvchining darsga tayyorgarligi, darsning samaradorligi uni samarali tashkil etilganligi bilan bog'liq bo'lgan jarayonda o'qituvchi professional harakatlari, uddaburrolik, ijodkorlik va zukkoligi darsdagi o'z fanini puxta teran tushunchalar bilan boyitilgani, adolatli har bir o'quvchiga to'g'ri muomala madaniyati, baholash, rag'batlantirishda so'z san'atiga egaligi darsni samaradorligini oshiradi.

Foydalangan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasining «Ta'lim to'g'risida»gi Qonuni. PQ-637,23.09.2020 y
2. Mirziyoev SH.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent - «O'zbekiston» - 2016y, 12 b1.
3. Mirziyoev SH.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy lavobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil istiqbollariga bag'ishlangan majlisidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidenti nutqi. // Xalq so'zi gazetasi, 2017.16 yanvar, №11
4. Mirziyoev SH.M. Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz. “O'zbekiston”, 2017.
5. O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmoni. O'zbekiston Respublikasi qonun xujjatlari to'plami, 2017yil, 6-son,70-modda.
6. Mirziyoev Sh.M. Qonun ustuvorligi – inson manfaatlarini ta'minlash taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. “O'zbekiston”, 2017.
7. Muslimov N.A., N.Karimova. Kasb ta'limi o'qituvchilarining amaliy kompetentligini shakllantirish texnologiyasi. – T.: “Iqtisodiyot” nashriyoti, 2012.
8. Numonova D.U. Barkamol avlodni tarbiyalashda ta'lim- tarbiyaning roli.- “Alisher Navoiy nashriyoti”, 2012.
9. Yo'ldoshev J. Ta'lim yangilanish yo'lida. – T.: O'qituv 64